

Voorsang: Ps. 32: 1 & 4

Ontmoetingsdiens

Votum

Seën

Lofpsalm: Ps. 66: 1, 7 & 8

Woorddiens

Gebed

Skriflesing: Titus 3: 1-11 & Heidelbergse Kategismus Sondag 3;
v&a 8

Fokus: Titus 3: 3 & 5

Die diagnose lyk nie goed nie geliefdes. Die effek wat die sondeval op die mens het, is dat 'n mens geen goeie werk meer kan doen nie, en slegs in staat is tot alle kwaad. Selfs ons beste werke is deurtrek met die sonde, en selfs 'n ongelowige, hoe mooi sy dade ook mag lyk, kan nie goeie werk doen, wat vir God aanneemlik is nie. Die enigste manier wat ons uit ons sonde dood en ellende kan kom en dit is as jy deur die Gees van God weergebore word. Daar is net een manier hoe 'n mens goeie werke kan doen, en dit is deur die Heilige Gees.

Titus 3 skets vir ons die omstandighede waarin Titus moes. Paulus beskryf hoe die geaardheid van die mens is en probeer Titus bemoedig om aan te hou met sy werk deur te onthou dat hy self ook dood was in sy sonde en ellende. Tog het die heidense praktyke dit nie maklik vir Titus en die gemeente in Krete gemaak nie.

In die Romeinse Ryk word Christene dikwels met agterdog hanteer omdat hulle gedrag so verskillend was en hulle tydens privaatvergaderings vergader het (sien 1 Petrus 2: 11-25; 3: 13-4: 5). Dit was belangrik dat hulle goeie burgers sou wees sonder om die geloof in die gedrang te bring. Hulle heidense bure kan ongehoorsaam wees aan die wet, maar Christene moet hulle aan die gesag van die staat onderwerp (sien Rom. 13). 'Gereed vir elke goeie werk' (Titus 3: 1) beteken 'saam te werk in die sake wat die hele gemeenskap betrek.' Ons hemelse burgerskap (Fil. 3:20) stel ons nie vry van verantwoordelikhede as burgers op aarde nie.

Die gelowige moet nie 'n slegte houding teenoor die regering hê nie en dit moet toon deur lasterlike beskuldigings en veglustigheid nie. Die woord sagmoedig (Titus 3: 2) beteken "'n gesindheid van matigheid", m.a.w. om ander te hanteer soos jy hanteer wil word. 'Moenie te krities teenoor u heidense bure

wees nie,' het Paulus geskryf. 'Onthou net wat jy was voordat God jou gered het!' Titus 3: 3 het min verduideliking nodig; ons weet wat dit uit eie ervaring beteken.

As Titus wanhopig raak teenoor die Kretaanse karakter en goddeloosheid, moet hy sy eie ervaring in die verlede onthou. Terugkyk is dikwels grootliks om ons te help om die omvang van God se genade te verstaan. Die verlede word beskryf aan die hand van 'n lys ondeugde wat op die eerste oogopslag oordrewe mag lyk, maar tog gebruik Paulus elders 'n soortgelyke taal uit sy eie bekeerlinge se voor-Christelike ervaring (vgl. 1 Kor. 6: 9-11; Ef. 4: 17-21).

As die apostel op 'n keer sê dat ons ook onverstandig (beter vertaal met dwaas) was (anoētos), bedoel hy dat ons sonder geestelike begrip was. Volgende op die lys is ongehoorsaamheid, wat op God gerig is, en mislei word, wat verband hou met die mens. Die Griekse woord vir dwaalweg (planaō) dui op 'n valse gids wat dwaalweë lei. Die metafoor van slawerny word dan gebruik om die Christen se voormalige diens aan hartstogte en plesier te illustreer.

Hierdie kombinasie is welbekend in die Griekse etiek, maar vir die Christen wat op sy voor-bekeringstoestand terugkyk, sou dit 'n groter betekenis hê as vir die Griekse moraliste (vgl. Die soortgelyke kombinasie in Jak. 4: 1, 2). Slegs die bevryde mens kan die ekstreme effek van sy voormalige slawerny ten volle verstaan. Die woorde wat ons in boosheid en afguns geleef het, weerspieël die wesenlik anti-sosiale aard van die voormalige lewe, want albei woorde beklemtoon kwaadaardigheid. Die klimaks word bereik in die slotwoorde haatlik en mekaar haat. Eersgenoemde van hierdie twee woorde (stygētoi) word slegs hier in Bybelse Grieks aangetref en beteken 'aaklig'. Tesame met mekaar haat, wys dit hoe vinnig haat kan vermeerder.

Teen hierdie donker agtergrond skyn God se liefde in die evangelie, wat op 'n tweeledige manier beskryf word. Die eerste beskrywende woord, goedertierenheid (chrēstos), is 'n eksklusiewe Pauliniese woord in die Nuwe Testament, en word dikwels gebruik deur die goedaardigheid van God, hoewel dit ook deur die mens gebruik word (2 Kor. 6: 6). Die tweede woord liefde (filanthrōpia) is gewoonlik gebruik vir liefde vir individue wat in nood verkeer, maar as dit van God af kom, word dit liefde vir die mensdom in die algemeen genoem. In Handeling 28: 2 word dit gebruik van menslike vriendelikheid. Daar word gesuggereer dat die spesiale toepassing van die

woord op die verlating van gevangenes hier geïmpliseer kan word.

Die negatiewe stelling, nie as gevolg van regverdige dinge wat ons gedoen het nie, is bedoel om in kontras die absolute karakter van die goddelike genade in die volgende frase te bring.

Die woord vir geregtigheid (dikaiosynē) dui hier op die nakoming van die Mosaïese wet, in ooreenstemming met die algemene gebruik van Paulus. Die apostel was diep bewus van die onmoontlikheid van verlossing deur menslike inspanning. Dit is God self wat dit bewerkstellig vanweë sy barmhartigheid. Dit is 'n tema waarvan die apostel nooit bande is nie.

Verlossing het gekom nie net as gevolg van God se goedheid en liefde nie, maar ook as gevolg van sy genade (Titus 3: 5). Ons het onself nie gered nie; 'Hy het ons gered.' Hoe het Hy dit gedoen? Deur die wonder van die nuwe geboorte, die werk van die Heilige Gees van God.

Die frase deur die bad van wedergeboorte is aansienlik bespreek deur kommentators. Die woord loutron is vertaal in die sin van 'was'. Die klem val nie op die waterbad self nie, maar op die proses van skoonwas. Die bad dui ook nie op die sakrament van die doop nie, om daardeur te sê jou doop kan jou red nie. Dit is eerder andersom. Die doop is 'n uiterlike teken wat die Heilige Gees innerlik in jou bewerk as Hy jou skoonwas in die waterbad van die wedergeboorte deur die bloed van Christus.

Die wedergeboorte is die handeling van God, waar Hy jou dooie siel en gees, opwek uit die dooie sondetoestand. As 'n mens terugkyk na Johannes 3 waar Nikodemus vir ons Here Jesus vra, wat moet hy doen om die Koninkryk van God in te gaan dan verduidelik ons Here Jesus dit so: Jy moet wedergebore word. Die woord 'wedergebore' in die Grieks kan ook vertaal word met 'van bo af verwek'.

God verander deur die werking van sy Gees en Woord in die hart van die mens sodat, waar die hart vroeër, voor die wedergeboorte, op Satan gerig was, na hom geluister en sy wil volbring het, dit na die wedergeboorte op God gerig is, na Hom luister en sy wil volbring. Die wedergeboorte is dus 'n

verandering van *lewensrigting* en die verandering vind allereers in die hart van die mens plaas.

Die vernuwing deur die Heilige Gees spesifiseer die gevolglike opknapping wat met die wedergeboorte gepaard gaan. Die een wys op die ingangshandeling, terwyl die ander die kwaliteit van die nuwe lewe kenmerk. Vernuwing wys op die hele proses van 'nuut maak'.

Die Middelaar van hierdie kosbare geskenk is Jesus Christus ons Verlosser. Die krag van ons wedergeboorte lê ook die in werk van Christus wat opgestaan het uit die dood.

As jy mismoedig raak om goeie werke te doen. Dink aan die genade van die werking van die Heilige Gees in jou. Die uitstorting van die Heilige Gees herinner direk aan die geskiedkundige geleentheid op Pinkster (Hand. 2:33), aangesien daar in elke geval dieselfde werkwoord wat uitgestort is (ekcheō) gebruik word.

As die apostel beklemtoon dat God sy Gees mildelik uitgestort het, gebruik hy 'n woord (plousiōs) wat letterlik 'ryk' beteken

(vgl. Kol. 3:16 en 1 Tim. 6:17), om aan te toon dat God die gawe van die Gees nooit halfhartig nie gee nie, maar skenk in sy volheid.

Antwoorddiens

Gebed

Liefdegawe

Slotsang: Sb. 8-1: 1-2

Seën